

VERSLAG

CRB 2012 - 0793

De economische conjunctuur
in de chemische nijverheid, de life sciences en
de rubber- en kunststofverwerkende nijverheid –
juni 2012

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Bijzondere raadgevende commissie
Scheikunde

**Verslag van de economische conjunctuur
in de chemische nijverheid, de life sciences en de rubber- en
kunststofverwerkende nijverheid – juni 2012**

**Aanspreekpunt
Jean-Paul Denayer
jpde@ccecrb.fgov.be**

Inhoudsopgave

1	Algemene conjunctuur.....	4
2	Chemische nijverheid en rubber- en kunststofverwerkende industrie.....	6
2.1	Conjunctuur in de sectoren.....	6
2.2	Productie, prijs en omzet	8
2.2.1	Omzet chemie en life sciences.....	8
2.2.2	Productie en prijzen in de chemische nijverheid (NACE 20).....	8
2.2.3	Productie en prijzen in de life sciences (NACE 21)	11
2.2.4	Omzet kunststof en rubber	13
2.2.5	Productie en prijzen in de rubber- en kunststofverwerkende industrie (NACE 22)	13
2.2.6	Bezettinggraad verwerkende nijverheid, chemie, kunststof en rubber.....	16
2.3	Investerings.....	17
2.4	Werkgelegenheid en tijdelijke werkloosheid	18
2.5	Buitenlandse handel	22
2.5.1	Chemie.....	22
2.5.2	Life sciences.....	23
3	Bijlagen	26

Lijst grafieken

Grafiek 1-1:	Ontwikkeling bbp en ondernemers- en consumentenvertrouwen in de eurozone (17).....	4
Grafiek 1-2:	Ontwikkeling van het reëel Belgisch bbp per kwartaal.....	5
Grafiek 2-1:	Conjunctuurcurve van de chemische nijverheid (NACE 20-21).....	6
Grafiek 2-2:	Conjunctuurcurven van de verwerkende nijverheid, de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie	7
Grafiek 2-3:	Ontwikkeling van het productievolume van de chemische nijverheid t.o.v. hetzelfde kwartaal van het jaar voordien en trimestriële productie-index	9
Grafiek 2-4:	Ontwikkeling van het maandelijkse indexcijfer van de productieprijs van de chemie, 2005=100 (excl. life sciences).....	11
Grafiek 2-5:	Indexcijfer van de productieprijs van de life sciences (nace 21).....	12
Grafiek 2-6:	Ontwikkeling van het productievolume van de rubber- en kunststofverwerkende industrie t.o.v. hetzelfde kwartaal van het jaar voordien en trim. productie-index.....	14
Grafiek 2-7:	Ontwikkeling van het maandelijkse indexcijfer van de productieprijs van de rubber- en kunststofverwerkende industrie, 2005=100	16
Grafiek 2-8:	Seizoengezuiverde bezettingsgraad van de productiecapaciteit in % (weergegeven data zijn deze aan het begin van elke periode).....	16
Grafiek 2-9:	Evolutie werkgelegenheid van 2009 (eerste kwartaal) tot 2011 (vierde kwartaal).....	19
Grafiek 2-10:	Maandelijkse ontwikkeling van de tijdelijke werkloosheid.....	20
Grafiek 2-11:	Buitenlandse handel van de chemische nijverheid (GS-codes 28 t.e.m. 38, excl.30), in miljoenen euro's	22
Grafiek 2-12:	Buitenlandse handel van de life sciences (GS-code 30), in miljoenen euro's.....	23
Grafiek 2-13:	Buitenlandse handel van de rubber- en kunststofverwerkende industrie (GS-codes 39 en 40), in miljoenen euro's	26

Lijst tabellen

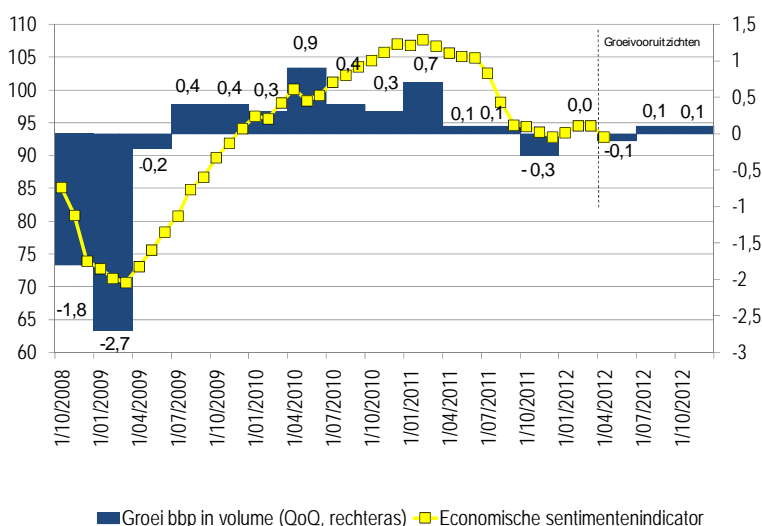
Tabel 1-1:	Reële groei van het bbp (in %).....	5
Tabel 2-1:	Totale omzet van de chemische nijverheid van 2006 tot maart 2012	8
Tabel 2-2:	Productie-indexcijfers van de chemische nijverheid (NACE 20)	9
Tabel 2-3:	Indexcijfer van de productieprijs van de chemische nijverheid (nace 20)	10
Tabel 2-4:	Productie-indexcijfers van de life sciences	12
Tabel 2-5:	Totale omzet van de rubber- en kunststofverwerkende industrie van 2006 tot maart 2012	13
Tabel 2-6:	Productie-indexcijfers van de rubber- en kunststofverwerkende industrie.....	14
Tabel 2-7:	Indexcijfer van de productieprijs van de rubber- en kunststofverwerkende industrie.....	15
Tabel 2-8:	Totale investeringen van de chemische nijverheid (NACE 24) van 2006 tot het eerste kwartaal van 2012	17
Tabel 2-9:	Totale investeringen van de rubber- en kunststofverwerkende industrie (NACE 25) van 2006 tot het 1ste kwartaal 2012.....	18
Tabel 2-10:	Ontwikkeling van de gemiddelde werkgelegenheid van 2000 tot 2011 (combinatie Nace oud en nieuw).....	19
Tabel 2-11:	Ontwikkeling van de tijdelijke werkloosheid	21
Tabel 2-12:	Uitvoer van de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie (volgens GS-codes) ..	24
Tabel 2-13:	Invoer van de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie (volgens GS-codes)....	25

1 Algemene conjunctuur

Hoewel de wereldeconomie er beter aan toe is dan tijdens “de grote recessie” van 2008-09, is er alsnog geen sprake van een duidelijk herstel. Vooral dankzij de positieve ontwikkelingen in de VS en in China bedroeg de wereldwijde groei in 2011 bijna 4% maar ze zou in 2012 terugvallen tot ruim 3%. In een aantal regio's zijn de gevolgen van de crisis evenwel nog sterk voelbaar, waardoor de economie hier zeer kwetsbaar blijft.

Zeker in de eurozone blijft de situatie bijzonder precair. De blijvende spanningen in de markten voor overheidsschulden leiden tot grote onzekerheid, de financiële sector heeft nood aan verdere balansaanpassingen gericht op een versterking van het eigen vermogen. Deze factoren dragen bij tot de druk op de private consumptie en op de investeringen. Daarnaast kampen sommige delen van het eurogebied met een uitzonderlijk hoge werkloosheid, waarbij er voorlopig geen beterschap in zicht is. Zo zou de werkloosheid in de eurozone volgens de Europese commissie toenemen van 10,2% in 2011 tot 11% in 2012 en 2013. Hierbij zien we grote verschillen tussen de verschillende eurolanden. De landen met de zwakste groei hebben ook de kleinste marge om hun economie op korte termijn te stimuleren via overheidsingrepen. Het herstel van de onevenwichten en van de rust op de Europese financiële markten is dan ook afhankelijk van een Europees gecoördineerd beleid.

Grafiek 1-1: Ontwikkeling bbp en ondernemers- en consumentenvertrouwen in de eurozone (17)

Bron: Eurostat en Europese Commissie, European Economic Forecast, lente 2012

Vanwege de terugval van de binnenlandse vraag en de investeringen werd het herstel van de Europese economie tijdens de eerste helft van 2011 gevolgd door een krimp tijdens het vierde kwartaal (Grafiek 1-1). In een context van besparingen, schuldafbouw, hoge werkloosheid en aanhoudende spanningen op de financiële markten zou de Europese groei ook in 2012 blijven slabakken. Belangrijke neerwaartse risico's voor de groeivoorzichten in Tabel 1-1 zijn een hernieuwde intensivering van de spanningen op de financiële markten in het eurogebied en verdere stijgingen van de grondstoffenprijzen (het past hier te vermelden dat de allerlaatste gegevens inzake energieprijzen duiden op een kentering). Daarnaast is het onzeker of de groeivertraging in de opkomende landen de vorm zal aannemen van een harde landing en in welke mate de budgettaire situatie in de VS en in Japan zal wegen op de wereldwijde groei.

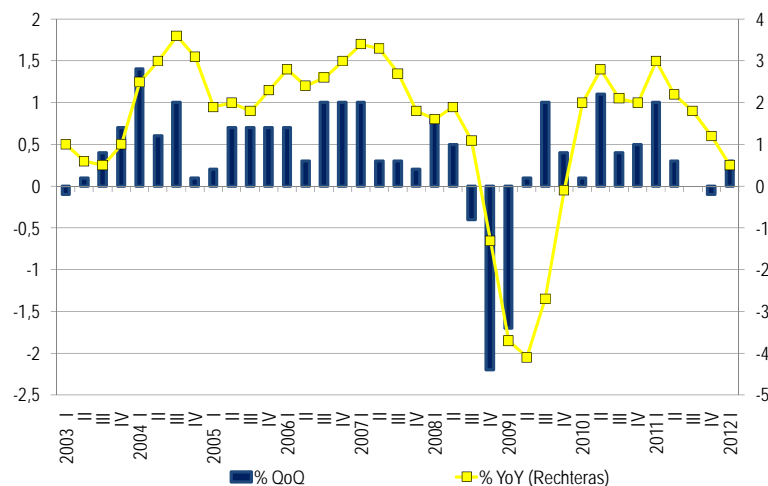
Tabel 1-1: Reële groei van het bbp (in %)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
België	2,7	2,8	0,9	-2,7	2,2	2,0	0,4	1,3
Duitsland	3,9	3,4	0,8	-5,1	3,6	3,1	1,2	2,0
Frankrijk	2,7	2,2	-0,2	-3	1,6	1,7	0,6	1,2
Nederland	3,5	3,9	1,8	-3,5	1,6	1,3	-0,6	0,7
Eurozone	3,4	3,0	0,2	-4,4	1,9	1,5	-0,1	0,9
Verenigd Koninkrijk	2,6	3,5	-1,1	-4,4	2,1	0,7	0,5	1,9
Verenigde Staten	2,7	1,9	-0,3	-3,5	3,0	1,7	2,4	2,6
Japan	1,7	2,2	-1,1	-5,5	4,5	-0,7	2,0	1,5

Bron: OECD Economic Outlook – Mei 2012

De groei van de Belgische economie viel stil in de tweede helft van 2011. Dit was grotendeels het gevolg van de gedaalde export vanwege de conjunctuurvertraging in de buurlanden. Gegeven de zwakke prestaties in de eurozone zou de Belgische export pas vanaf eind 2012 opnieuw aantrekken. De overheidsbesparingen zouden in 2012 nog een licht negatief effect hebben op de groei. Daartegenover staat dat het ondernemers- en consumentenvertrouwen lijkt te hernemen, wat de private investeringen en consumptie op termijn zou kunnen opdrijven. Op korte termijn zouden deze evenwel laag blijven omdat de gemiddelde bezettingsgraad van de productiecapaciteit nog steeds relatief laag is en omdat het beschikbaar inkomen enigszins zou dalen in 2012 als gevolg van de lichte stijging van de werkloosheid¹, het hoge inflatiepeil (3,5% in 2011 en 2,9% in 2012), en de gestegen belastingen op vermogen. Bijgevolg zou de Belgische economie in 2012 nauwelijks groeien om zich pas in 2013 te hernemen.

Grafiek 1-2: Ontwikkeling van het reëel Belgisch bbp per kwartaal

Bron: Nationale Bank van België (NBB)

¹ De OESO voorspelt een stijging van 7,2% in 2011 tot 7,5% in 2012; het Federaal Planbureau (FPB) verwacht een toename van 11,9% in 2011 tot 12,2% in 2012.

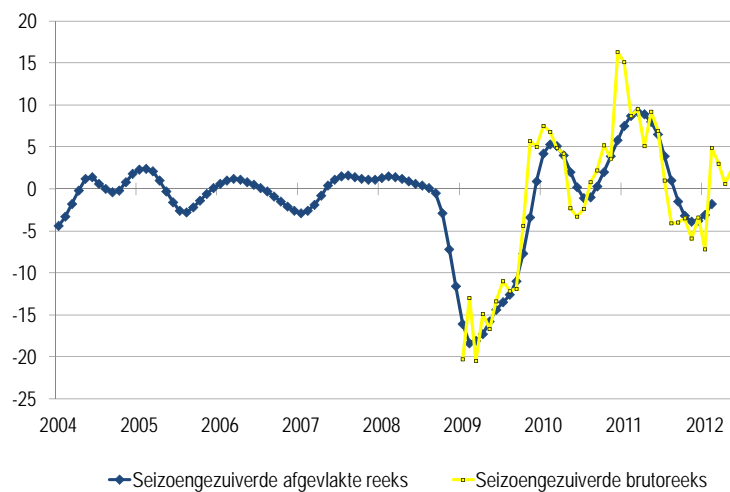
2 Chemische nijverheid en rubber- en kunststofverwerkende industrie

2.1 Conjunctuur in de sectoren

De seizoengezuiverde bruto-reeks van de chemiesector kent vanaf haar historisch hoogtepunt begin 2011 (grafiek 2-1) gedurende dat ganse jaar een terugval. Uiteindelijk wordt het omslagpunt pas bereikt in januari 2012. De val wordt brusk omgebogen na januari 2012, de waarden blijven positief in de eerste maanden van het jaar. Ook de seizoengezuiverde afgevlakte reeks bevestigt dat de conjunctuur in de sector zich in 2011 ongunstig ontwikkelde, om uiteindelijk lichtjes om te buigen in oktober 2011. Deze conjunctuurindex blijft negatief tot en met de laatste waarneming, in januari 2012.

Opmerking: in deze nota wordt gebruik gemaakt van de NACE-codes 2008; dus chemie = 20, life sciences = 21 en rubber en kunststof = 22. I.v.m de conjunctuurresultaten blijft het belangrijker om de evolutie te observeren eerder dan de genoteerde waarden.

Grafiek 2-1: Conjunctuurcurve van de chemische nijverheid (NACE 20-21)

Bron: NBB (Belgostat), conjunctuurenquêtes

De sector chemie wordt verder nog opgedeeld in de sectoren basisstoffen, producten voor de nijverheid en landbouw en tenslotte gebruiksgoederen.

De lange dalende conjunctuurindex van de chemie werd vooral veroorzaakt door de subsectoren basisstoffen en gebruiksgoederen; het beeld voor de producten voor de nijverheid en landbouw is minder éénduidig. De omkering van deze evolutie vanaf begin 2012 is treffend voor de subsectoren chemische gebruiksgoederen en producten voor de nijverheid en landbouw; in beide gevallen wordt op enkele maanden een negatieve index omgebogen tot hoge waarden. Voor de chemische basisstoffen is er ook een kentering maar de conjunctuurwaarden blijven negatief (zie bijlagen 1 t.e.m.4)

De industrie bevestigt de vaststellingen gedaan in het hoofdstuk "algemene conjunctuur": " de productie in de EU chemiesector had te lijden onder de verslechtering van het bedrijfsklimaat in de EU en een

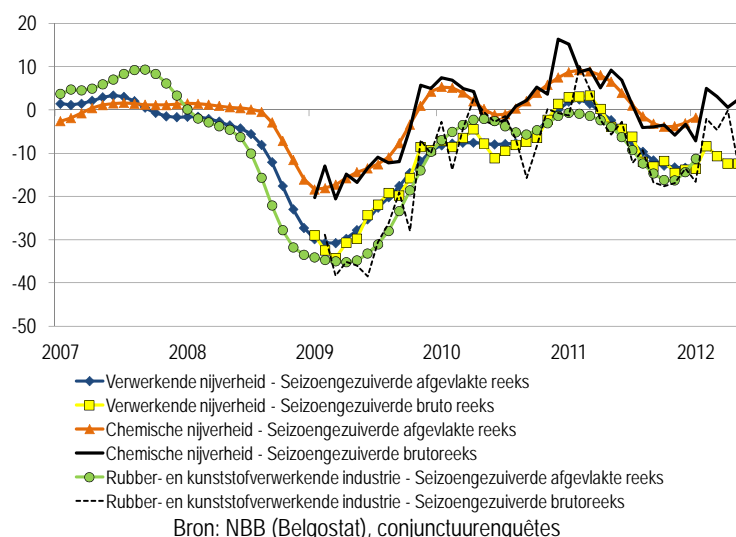
zwakke macro-economische activiteit", preciezer nog te wijten aan " de Europese schuldencrisis en de fiscale consolidatie in de meeste EU landen"².

Grafiek 2-2 geeft meer bijkomend inzicht in de conjuncturele evolutie van de verwerkende nijverheid (VWN), de chemie en de rubber-kunststof. Hieruit blijkt dat het vertrouwen binnen de VWN wat achterbleef t.o.v. de chemische nijverheid wanneer het bedrijfsklimaat verbeterde einde 2011-begin 2012.

De VWN kent haar conjunctureel dieptepunt (seizoengezuiverde bruto-gegevens) begin 2012, de eerste maanden van het jaar duiden op een licht herstel. De afgevlakte seizoengezuiverde reeks bereikt haar dieptepunt einde december 2011 na een jaar van quasi ononderbroken daling.

De conjunctuurbewegingen in de rubber- en kunststofverwerkende industrie lopen, maar dan op een lager niveau, parallel met de ontwikkelingen in de chemie. Gemeten naar de seizoengezuiverde bruto-gegevens komt er een stevige kentering begin 2012, die even doorzet in de eerste maanden, maar even bruusk terugloopt in april van dit jaar. Seizoengezuiverd is er een omslag in positieve zin in november 2011, dit na een ononderbroken terugval in dat jaar.

Grafiek 2-2: Conjunctuurcurven van de verwerkende nijverheid, de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie

² Cefic, Chemical Trends Report, April 2012

2.2 Productie, prijs en omzet

2.2.1 Omzet chemie en life sciences

De omzet van de sector herstelt fors met 15,7% in 2010 na de crisis van 2008-2009. De groei zet zich vertraagd door in 2011, het eerste trimester van 2012 duidt meer op een status quo (alleen de basischemie scoort positief, samen met vernis, verf etc.).

De evolutie van de omzet in de chemie tussen 2010 en 2011 varieert van subsector tot subsector.

De groei van van de omzet 2010-2011 heeft zich bovengemiddeld doorgezet in kleinere sectoren als, in volgorde van groeipercentage, de andere chemische producten, synthetische en kunstmatige vezels en ook de chemie voor de landbouw. Ook de omzet van de life sciences groeit (na een sterke stijging in 2009 en een lichte daling in 2010), de basischemie groeit aan hetzelfde ritme als de sector in zijn geheel (+8,3%). Naar aandeel in de totale omzet blijven de sectoren basischemie en life sciences veruit de grootste (resp. 56,4% en 22,4%). Het valt op dat, wanneer men de maandelijkse cijfers bekijkt, het zwaartepunt van de omzetgroei in de eerste maanden van het jaar 2011 valt.

Tabel 2-1: Totale omzet van de chemische nijverheid van 2006 tot maart 2012

(In miljarden euro's, verandering* In %)	NACE-code	Totale omzet							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	3m2011	3m2012**
Vervaardiging van chemische producten	24	41.784	44.134	45.630	37.764	43.693	47.307	12.109	12.058
			5,6%	3,4%	-17,2%	15,7%	8,3%		-0,4%
Vervaardiging van chemische basisproducten	241	22.855	25.594	26.982	19.330	24.634	26.677	6.819	7.090
			12,0%	5,4%	-28,4%	27,4%	8,3%		4,0%
Vervaardiging van chemische producten voor de landbouw	242	656	624	594	596	516	599	161	99
			-4,9%	-4,7%	0,3%	-13,5%	16,1%		-38,3%
Vervaardiging van verf, vernis, ...	243	2.386	2.363	2.314	1.890	2.057	1.991	499	540
			-1,0%	-2,1%	-18,3%	8,8%	-3,2%		8,3%
Vervaardiging van farmaceutische producten ...	244	8.927	9.151	9.046	11.098	10.338	10.602	2.849	2.810
			2,5%	-1,2%	22,7%	-6,8%	2,6%		-1,3%
Vervaardiging van zeep, wasmiddelen ...	245	2.065	2.228	2.313	2.225	2.504	2.763	703	664
			7,9%	3,8%	-3,8%	12,5%	10,4%		-5,5%
Vervaardiging van andere chemische producten	246	4.148	3.342	3.549	1.964	2.844	3.706	830	621
			-19,4%	6,2%	-44,7%	44,8%	30,3%		-25,2%
Vervaardiging van synthetische en kunstvezels	247	747	832	832	661	799	969	250	234
			11,4%	0,0%	-20,5%	20,9%	21,2%		-6,3%

Maart 2012: voorlopige cijfers Bron: btw-administratie

2.2.2 Productie en prijzen in de chemische nijverheid (NACE 20)

De productiecijfers die de Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel) publiceert zijn gewijzigd. ADSEI heeft een vernieuwde cijferreeks opgesteld.

Gemeten met als uitgangsjaar 2005 (=100) gaat de productie zeer fors achteruit in 2009 om zich vanaf dan te herstellen maar vooralsnog niet het pre-crisisniveau te bereiken. De maandelijkse cijfers geven een jaar-op-jaar vergelijking: in de laatste maanden van 2011 werd licht minder geproduceerd dan in 2010, in de eerste twee maanden van 2012 lag de productie ca. 1% hoger dan een jaar voordien. In maart 2012 stelt men dan opnieuw een daling vast t.o.v. maart 2011.

Tabel 2-2: Productie-indexcijfers van de chemische nijverheid (NACE 20)

2005=100	Jaarlijkse indexen	
	bruto	veranderingen
2005	100,0	
2006	103,2	3,2%
2007	103,4	0,2%
2008	104,1	0,7%
2009	80,2	-23,0%
2010	91,7	14,3%
2011	94,0	2,5%
2012*	95,1	1,2%
2005=100	Maandelijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
juli 2011	93,3	-1,6%
augustus 2011	94,2	5,5%
september 2011	92,4	-2,7%
oktober 2011	89,4	-2,8%
november 2011	88,6	-1,3%
december 2011	82,5	-1,4%
januari 2012	94,1	1,3%
februari 2012	93,8	1,1%
maart 2012	97,4	-8,4%

*eerste 3 maanden van het jaar

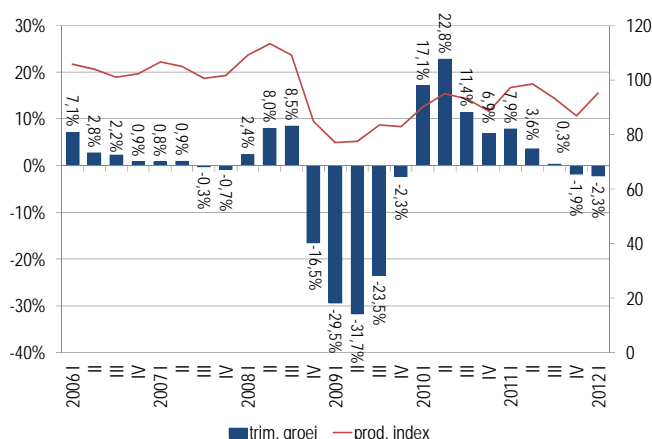
** t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien

data productie zijn Prodcop-data: omzet >3,5 milj. euro of >20 werknemers

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

In volgende grafiek worden de trimestriële groei van het productievolume en de productie-index (het productievolume) t.e.m. het eerste kwartaal van 2012 weergegeven. De trimestriële (jaar-op-jaar) groeiprestaties doorheen 2011 nemen stelselmatig af om uit te monden op een kwartaalachteruitgang in het vierde trimester van 2011 en in het eerste trimester van 2012.

Grafiek 2-3: Ontwikkeling van het productievolume van de chemische nijverheid t.o.v. hetzelfde kwartaal van het jaar voordien en trimestriële productie-index

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

De jaarlijkse index geeft aan dat de productieprijs van de scheikunde jaar-na-jaar ononderbroken zijn blijven toenemen over de ganse hieronder beschouwde periode. De prijsevolutie tussen 2010 en 2011 is zeer uitgesproken, + 11,2% op jaarbasis; in alle onderzochte jaren slaagt de sector er in om betere

prijzen te bekomen. Uit de maandelijkse indexen blijkt dan weer dat de prijsverhogingen in het laatste kwartaal van 2011 en het eerste kwartaal van 2012 eerder weer aanknopen met de verhogingen in de jaren voorafgaand aan 2011.

Tabel 2-3: Indexcijfer van de productieprijs van de chemische nijverheid (nace 20)

2005=100	Jaarlijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
2005	100,0	
2006	104,0	4,0%
2007	105,7	1,6%
2008	113,0	6,9%
2009	121,5	7,6%
2010	129,8	6,8%
2011	144,3	11,2%
2012*	150,3	4,2%
2005=100	Maandelijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
juli 2011	144,3	11,0%
augustus 2011	145,0	10,3%
september 2011	144,5	9,9%
oktober 2011	144,2	8,4%
november 2011	143,6	7,6%
december 2011	142,6	4,9%
januari 2012	145,6	3,9%
februari 2012	149,3	4,6%
maart 2012	151,6	5,8%
april 2012	154,8	5,4%

*eerste 4 maanden van het jaar

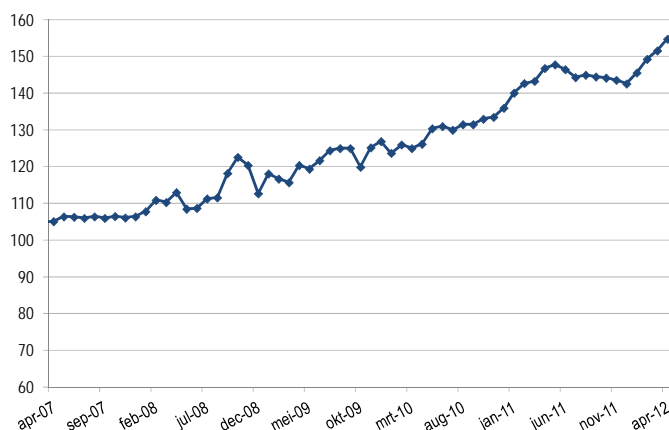
** t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

Dat de afzetprijzen van de sector stegen in 2011 duidt op de mogelijkheid om de kosten te verrekenen in een gunstig evoluerende markt, zelfs met een status quo inzake omzet begin 2012 blijft deze vaststelling geldig.

In de volgende grafiek zien we de evolutie van het maandelijkse indexcijfers van de productieprijs t.e.m. april 2012. De toename van de productieprijs in 2010 zet nog door in 2011: het reeds historisch hoge gemiddelde niveau van 2010 (12 maanden) nam nog toe met ca. 11,2% (12 maanden 2011). Midden 2011 stabiliseren de prijzen om opnieuw toe te nemen tijdens de eerste maanden van 2012.

Grafiek 2-4: Ontwikkeling van het maandelijkse indexcijfer van de productieprijzen van de chemie, 2005=100 (excl. life sciences)

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

In vergelijking tot de EU scoort België goed. De jaar-op-jaar productie daalt in de EU met 2,4% in februari 2012, in België noteren we over die periode een toename met 1,1%. Alleen de sector van de chemische gebruiksgoederen zet in de EU een positieve groei neer. De prijsontwikkelingen lopen gelijk in de EU en in België (+ 4,4% resp. 4,6% voor een jaar-op-jaar meting in februari 2012)³.

Gelet op het belang van de sector in Duitsland vertoont de productie van de Europese chemie een parallel beeld met dat land: de productie is gedaald met ca. 4% tussen het eerste kwartaal van 2011 en het eerste kwartaal van 2012. Maar in het eerste kwartaal van 2012 wordt een toename genoteerd van 1,5% t.o.v. het laatste kwartaal van 2011. Deze positieve evolutie van de productie kan het verlies van de crisis nog niet doen vergeten. Maar het herstellen van het voorraadniveau, vooral door de Duitse industrie, heeft de productie opgedreven. Ook het prijsniveau ontwikkelt zich positief in Duitsland, de stijgende grondstofprijzen zijn hier niet vreemd aan⁴.

2.2.3 Productie en prijzen in de life sciences (NACE 21)

De productie van de life sciences sector (voorheen farma) bleef sterk toenemen over het ganse jaar 2011 (+11,7% vergeleken met 2010). In bepaalde maanden van 2011 piekt productieniveau, dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waar dit heel wat regelmatig verloopt. De maandelijkse indexen bevestigen dit, de jaar-op-jaar vergelijking geeft voor sommige maanden een licht negatieve evolutie, voor andere een grote toename. De wisselende evolutie van de maandelijkse productie-indexen zou kunnen te wijten zijn aan de manier waarop de gegevens worden verzameld (steekproeven).

³ Cefic, Chemical Trends Report, Monthly Summary, April 2012

⁴ Verband der Chemischen Industrie, Quartalsbericht, 10. Mai 2012

Tabel 2-4: Productie-indexcijfers van de life sciences

2005=100	Jaarlijkse indexen	
	bruto	veranderingen
2005	100,0	
2006	106,5	6,5%
2007	102,0	-4,3%
2008	112,0	9,9%
2009	113,1	1,0%
2010	140,0	23,8%
2011	156,4	11,7%
2012*	130,9	-16,3%

2005=100	Maandelijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
juli 2011	146,46	4,7%
augustus 2011	181,64	39,7%
september 2011	168,76	20,4%
oktober 2011	145,28	10,2%
november 2011	133,55	-13,3%
december 2011	135,62	-14,1%
januari 2012	123,87	-6,5%
februari 2012	120,70	-22,1%
maart 2012	148,20	-34,0%

*eerste 3 maanden van het jaar

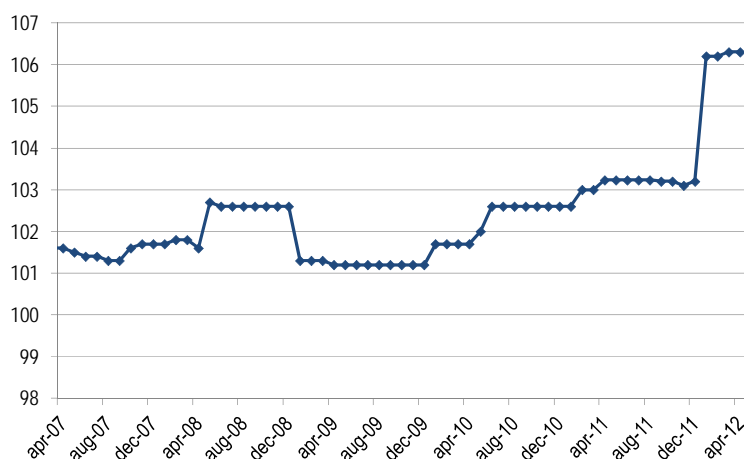
** t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

In de eerste 3 maanden van 2012 liggen de productie-indices (fors) lager dan in de overeenkomstige maanden van 2011.

De afzetprijzen voor de laatste jaren en de laatste maanden voor de life sciences worden weergegeven in de onderstaande grafiek. Gezien het hier gaat om een gereguleerde markt is er geen sterke prijsevolutie. Daarom valt de prijstoename met ca. 3% begin 2012 des te meer op.

Grafiek 2-5: Indexcijfer van de productieprijs van de life sciences (nace 21)

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

2.2.4 Omzet kunststof en rubber

De totale omzet in de rubber- en kunststofverwerkende industrie is in 2011 met 25,6% toegenomen t.o.v. 2010. Beide subsectoren groeiden ongeveer even snel.

Tabel 2-5: Totale omzet van de rubber- en kunststofverwerkende industrie van 2006 tot maart 2012

(in miljarden euro's, verandering* in %)	Nace-code	Totale omzet							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	3m2011	3m2012**
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	25	9.839	9.833	8.992	7.436	8.549	10.736	2.683	2.484
			-0,1%	-8,6%	-17,3%	15,0%	25,6%		-7,4%
Vervaardiging van producten van rubber	251	1.617	1.649	1.583	1.172	1.462	1.828	405	444
			2,0%	-4,0%	-25,9%	24,8%	25,0%		9,7%
Vervaardiging van producten van kunststof	252	8.223	8.185	7.409	6.264	7.086	8.907	2.278	2.040
			-0,5%	-9,5%	-15,5%	13,1%	25,7%		-10,5%

*t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien
Bron: btw-administratie

Deze sterke stijging is historisch zeer hoog en opmerkelijk omdat het verlies van het crisisjaar 2009 reeds flink werd goedgehaakt in 2010. De kunststofverwerkende industrie blijft met een aandeel van 84% in de totale omzet van de sector de grootste subsector.

In het eerste trimester van 2012 is de terugval van de omzet dan ook helemaal te wijten aan de sector van de kunststoffen.

2.2.5 Productie en prijzen in de rubber- en kunststofverwerkende industrie (NACE 22)

De productie-index van de rubber- en kunststofverwerkende industrie heeft zich pas in 2010 en 2011 kunnen herstellen op het niveau van 2005. Dit na de forse inkrimping in 2009. Ook nu wordt het pre-crisisniveau niet geëvenaard. De productievolumes schommelen sterk van maand tot maand; dit komt ook tot uiting in de index van de periode 6/2011 t.e.m. 3/2012.

Tabel 2-6: Productie-indexcijfers van de rubber- en kunststofverwerkende industrie

2005=100	Jaarlijkse indexen	
	bruto	veranderingen
2005	100,0	
2006	103,3	3,3%
2007	108,1	4,6%
2008	106,5	-1,5%
2009	94,5	-11,2%
2010	100,2	5,9%
2011	100,3	0,1%
2012*	102,7	2,4%
2005=100	Maandelijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
juli 2011	87,3	-7,4%
augustus 2011	93,5	3,5%
september 2011	110,9	1,2%
oktober 2011	101,3	-5,5%
november 2011	100,8	5,8%
december 2011	88,8	4,3%
januari 2012	96,9	-0,9%
februari 2012	101,5	1,4%
maart 2012	109,7	-5,1%

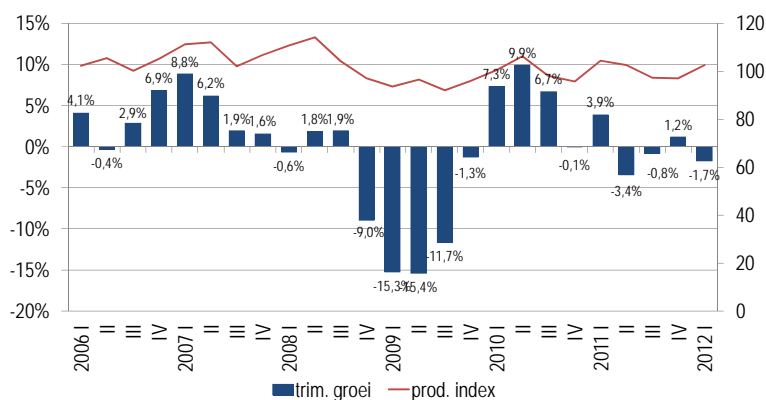
eerste 3 maanden van het jaar

** t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

Hieronder wordt deze evolutie, ditmaal per trimester, grafisch bevestigd. Ook hieruit blijkt dat het tijdens de crisis (2008) geleden productieverlies nooit helemaal werd goedgeemaakt. Het productievolume van 2010 en van 2011 haalt het niveau van 2005-2006. De cijfers vanaf het tweede kwartaal van 2011 wijzen op een terugval van de productie, in het vierde kwartaal wordt dit omgebogen naar lichte groei, het eerste kwartaal van 2012 evolueert dan weer negatief. Dit blijkt ook uit de onderstaande grafiek.

Grafiek 2-6: Ontwikkeling van het productievolume van de rubber- en kunststofverwerkende industrie t.o.v. hetzelfde kwartaal van het jaar voordien en trim. productie-index

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

Het herstel van de productieprijs van de rubber- en kunststofverwerkende industrie t.o.v. 2009 zet zich, zoals in 2010, ook door in 2011 (+5,8% tussen 2011 en 2010). Deze trend lijkt zich te bevestigen

in de eerste 4 maanden van 2012. In de volgende tabel zijn zowel de jaarlijkse als de maandelijkse indexcijfers van de productieprijzen weergegeven. Het gaat hier steeds om vergelijkingen met dezelfde periode van het vorige jaar (vb. groei april 2011- april 2012: +2,8%).

Tabel 2-7: Indexcijfer van de productieprijzen van de rubber- en kunststofverwerkende industrie

2005=100	Jaarlijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
2005	100,0	
2006	102,6	2,6%
2007	104,5	1,9%
2008	106,6	2,0%
2009	104,6	-1,9%
2010	109,3	4,5%
2011	115,6	5,8%
2012*	119,4	3,3%
2005=100	Maandelijkse indexen	
	bruto	veranderingen**
juli 2011	117,6	6,5%
augustus 2011	114,6	3,9%
september 2011	115,5	4,8%
oktober 2011	115,4	6,7%
november 2011	115,3	1,5%
december 2011	118,0	3,3%
januari 2012	120,4	7,3%
februari 2012	118,5	6,0%
maart 2012	118,4	3,7%
april 2012	120,4	2,8%

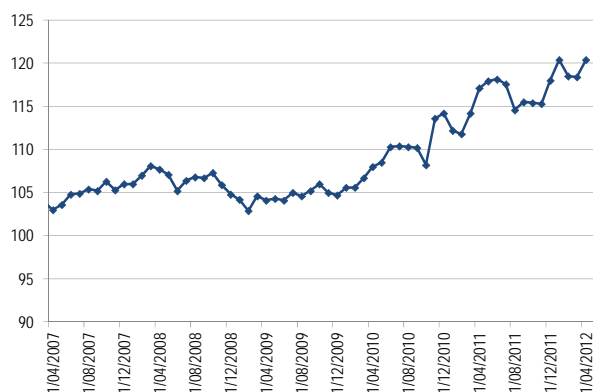
*eerste 4 maanden van het jaar

** t.o.v. zelfde periode van het jaar voordien

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

De volgende grafiek toont de evolutie van het maandelijkse indexcijfers van de productieprijzen t.e.m. april 2012. Vanaf november 2011 stijgen de prijzen opnieuw door naar een hoger niveau om zich te handhaven in de eerste maanden van 2012.

Grafiek 2-7: Ontwikkeling van het maandelijkse indexcijfer van de productieprijs van de rubber- en kunststofverwerkende industrie, 2005=100

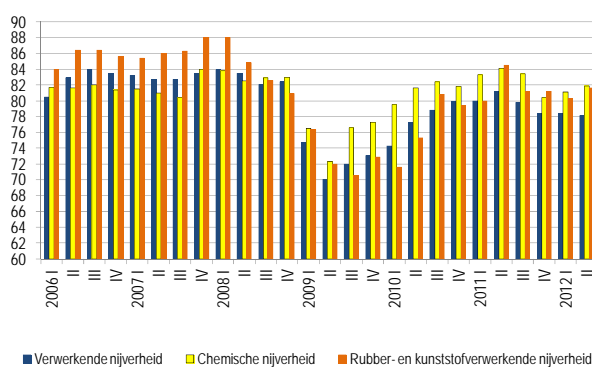

Bron: Algemene directie Statistiek en Economische informatie (Statbel)

2.2.6 Bezettinggraad verwerkende nijverheid, chemie, kunststof en rubber

De productiestijging sinds 2010 heeft er toe geleid dat de seizoengezuiverde bezettingsgraden van de productiecapaciteit, na een dieptepunt midden 2009, geleidelijk weer naar omhoog gingen. Dit geldt zowel voor de verwerkende nijverheid in zijn geheel, als voor de chemische nijverheid en voor de rubber- en kunststofverwerkende nijverheid. De bezettingsgraad voor de chemie die in het eerste semester van 2011 opnieuw aansloot bij de sterke prestaties van het voorjaar 2008 verzwakte wat in 2012; de rubber- en kunststofsector heeft een parallel verloop aan de chemie in 2011-2012, maar herstelde nooit naar het pre-crisisniveau. De verwerkende nijverheid heeft nog verloren terrein goed te maken t.o.v. de pre-crisisperiode.

Grafiek 2-8: Seizoengezuiverde bezettingsgraad van de productiecapaciteit in % (weergegeven data zijn deze aan het begin van elke periode)

Bron: NBB (Belgostat), conjunctuurenquêtes

2.3 Investerings

De investeringen in de chemische nijverheid zijn in 2011 fors hersteld met +36,5% na dalingen in 2010 (-8,8%) en 2009 (-27,3%). De investeringsinspanning van 2011 (in euro's) sluit opnieuw nauwer aan met naar het investeringsgemiddelde van de periode 2001-2010.

De investeringen namen in 2011 toe in alle subsectoren, behalve in de kleinere subsector "chemische producten voor de landbouw". Het overgrote deel van de investeringen wordt geleverd door grote subsectoren basischemie (56% van het totaal en een groei van 53,9%) en life sciences (33% van het totaal en een groei van 14%). De investeringen in 2011 tenderen naar historisch hoog investeringspeil van 2008. Het investeringsniveau blijft een belangrijke maatstaf voor de toekomstige ontwikkelingsperspectieven; het wijst op een sector die inzet op het behoud en de ontwikkeling van activiteiten in België.

In "kerncijfers" van de sector⁵ wordt er op gewezen dat geïnvesteerd wordt zowel in de chemie- als in de farmaciesector. Bepaalde investeringen worden verder geconcretiseerd in 2012.

Belangrijke investeringen in de chemie werden gedaan door JBF RAK (een nieuwe polyethyleen-installatie), Floridienne (groene chemie), Dow Corning (distributie), Indaver (afvalverwerking) en een aantal minder grote projecten.

In de sector van de life sciences investeren GSK (productie van vaccins), Genzyme (uitbreiding productie-eenheid), Janssen (pilot-eenheid), Baxter. Meer bepaald voor deze laatste subsector worden de investeringsinspanningen gelinkt aan de inspanningen van de overheid om de life sciences aan te trekken en te behouden (kwaliteit wetenschappelijk personeel, klinisch onderzoek, diverse fiscale regimes,...).⁶

Tabel 2-8: Totale investeringen van de chemische nijverheid (NACE 24) van 2006 tot het eerste kwartaal van 2012

(in miljarden euro's, verandering* in %)	NACE-code	Investeringen							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	3m2011	3m2012**
Vervaardiging van chemische producten	24	1.492,1	1.665,2	1.701,7	1.237,0	1.127,7	1.539,6	382,5	270,8
			11,6%	2,2%	-27,3%	-8,8%	36,5%		-29,2%
Vervaardiging van chemische basisproducten	241	758,4	880,9	915,4	591,0	562,8	866,3	239,5	141,5
			16,2%	3,9%	-35,4%	-4,8%	53,9%		-40,9%
Vervaardiging van chemische producten voor de landbouw	242	6,6	6,5	6,5	8,0	9,0	3,4	1,3	0,7
			-2,1%	0,0%	23,9%	12,8%	-62,1%		-48,6%
Vervaardiging van verf, vernis, ...	243	29,1	25,5	20,7	24,0	20,2	27,3	4,7	5,1
			-12,4%	-18,6%	15,8%	-15,6%	34,7%		7,9%
Vervaardiging van farmaceutische producten ...	244	479,5	531,6	595,3	499,0	450,3	513,2	113,4	98,7
			10,9%	12,0%	-16,2%	-9,8%	14,0%		-12,9%
Vervaardiging van zeep, wasmiddelen ...	245	63,2	64,0	64,3	60,0	32,8	48,7	9,5	8,9
			1,3%	0,5%	-6,7%	-45,4%	48,6%		-6,3%
Vervaardiging van andere chemische producten	246	127,9	139,5	91,9	51,0	45,4	56,2	12,0	9,1
			9,1%	-34,1%	-44,5%	-11,0%	23,9%		-24,3%
Vervaardiging van synthetische en kunstvezels	247	27,5	17,2	7,6	5,0	7,2	24,5	2,1	6,7
			-37,2%	-55,7%	-34,5%	44,8%	238,3%		214,8%

Bron: btw-administratie

De investeringen van de rubber- en kunststofverwerkende industrie zijn in 2011 met 41,5% toegenomen (vergeleken met een daling van -37,3% in 2009 en een groei van 3,1% in 2010). De groei

⁵ <http://www.essenscia.be/nl/essenscia/kerncijfers/page.aspx/1330>

⁶ De Tijd, Geneesmiddelenindustrie vindt de weg naar België, 22 januari 2011

was het sterkst in de rubberverwerkende industrie (+79,7% weliswaar na een sterke daling in 2009 en 2010). Ook in de kunststofverwerkende industrie werd meer geïnvesteerd dan in 2011 (+38,9%).

De investeringen in de kunststofverwerkende industrie vertegenwoordigen wel het leeuwendeel (92%) in de totale investeringen van deze sector. Het investeringsniveau in deze sector en subsectoren lijkt zich ook te herstellen naar de gemiddelde inspanning over de periode 2001-2010.

Tabel 2-9: Totale investeringen van de rubber- en kunststofverwerkende industrie (NACE 25) van 2006 tot het 1ste kwartaal 2012

(In miljarden euro's, verandering* in %)	NACE-code	Investeringen							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	3m2011	3m2012**
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	25	242,7	294,7	309,6	194,0	200,0	283,0	55,4	75,7
			21,4%	5,1%	-37,3%	3,1%	41,5%		36,6%
Vervaardiging van producten van rubber	251	32,2	30,3	49,9	20,0	13,0	23,3	3,1	3,1
			-5,8%	64,5%	-59,9%	-35,1%	79,7%		-2,6%
Vervaardiging van producten van kunststof	252	210,5	264,4	259,8	174,0	187,0	259,7	52,2	72,6
			25,6%	-1,7%	-33,0%	7,5%	38,9%		39,0%

Bron: btw-administratie

2.4 Werkgelegenheid en tijdelijke werkloosheid

Tussen het einde van 2010 en het einde van 2011 is de werkgelegenheid in de sector toegenomen van 88.960 naar 90.595. De farma kon haar aantal werknemers verhogen met 5%, de subsector chemie met 1% en de rubber en kunststof blijft quasi onveranderd. Na 2009 stabiliseert de werkgelegenheid zich.

Wanneer we de werkgelegenheid in 2011 bekijken, zien we dat drie subsectoren, nl. de chemische basisproducten, de life sciences en de producten van kunststof samen 4/5 van de totale tewerkstelling vertegenwoordigen van de totale werkgelegenheid van de sector. Het zijn ook de twee eerstgenoemde sectoren die de grootste groei laten optekenen over het jaar 2011.

De bedrijven van de chemische industrie (NACE 20) telden in 2011 (IV) 42.623 werknemers, dit is een stijging van bijna 1% t.o.v. 2010 (IV). De life sciences (22) kennen een sterkere werkgelegenheidsgroei (+5%) van de tewerkstelling, volledig toe te schrijven aan de vervaardiging van farmaceutische producten.

Sinds 2009 heeft de sector van de chemie in zijn geheel zijn werkgelegenheidsspeil kunnen behouden, herstellen tot het niveau van 2008 bleek alsnog niet haalbaar.

Tabel 2-10: Ontwikkeling van de gemiddelde werkgelegenheid van 2000 tot 2011 (combinatie Nace oud en nieuw)

	Nace code	2000 (nace 2003)	2008	2009	2010 I	2010 II	2010 III	2010 IV	2011 I	2011 II	2011 III	2011 IV	Verdeling 2011 IV
Chemische producten	20	53.050	44.797	43.329	43.231	42.038	42.176	42.233	42.396	42.409	42.591	42.623	100%
Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen en van	201	27.973	26.055	25.061	24.905	23.882	23.997	24.068	24.143	24.291	24.390	24.549	58%
Vervaardiging van chemische producten voor de landbouw	202	1.856	1.381	1.267	1.263	1.226	1.207	1.171	1.153	1.119	1.097	1.085	3%
Vervaardiging van verf, vernis, ...	203	4.422	4.110	4.077	4.061	4.016	4.059	4.050	4.066	4.081	4.069	4.030	9%
Vervaardiging van zeep, wasmiddelen ...	204	6.086	5.702	5.564	5.543	5.357	5.376	5.394	5.391	5.351	5.484	5.480	13%
Vervaardiging van andere chemische producten	205	10.427	6.521	6.399	6.509	6.556	6.543	6.538	6.626	6.553	6.531	6.454	15%
Vervaardiging van synthetische en kunstvezels	206	2.286	1.028	961	950	1.001	994	1.012	1.017	1.014	1.020	1.025	2%
Farmaceutische grondstoffen en producten	21	18.252	23.768	23.339	23.458	23.564	23.460	23.440	23.892	24.146	24.440	24.611	100%
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen	211		1.202	1.194	1.199	1.188	1.197	1.204	1.198	1.172	1.170	1.188	5%
Vervaardiging van farmaceutische producten	212		22.566	22.145	22.259	22.376	22.263	22.236	22.694	22.974	23.270	23.423	95%
Producten van rubber of kunststof	22	26.719	24.846	23.505	23.322	23.345	23.315	23.287	23.435	23.441	23.578	23.361	100%
Vervaardiging van producten van rubber	221	4.302	2.883	2.607	2.620	2.539	2.518	2.516	2.509	2.546	2.529	2.471	11%
Vervaardiging van producten van kunststof	222	22.418	21.963	20.898	20.702	20.806	20.797	20.771	20.926	20.895	21.049	20.890	89%

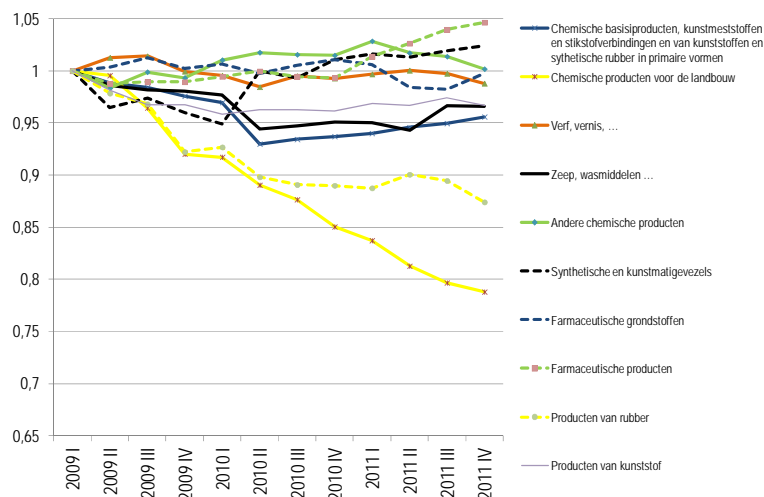
In % wordt de evolutie t.o.v. het vorige kwartaal weergegeven.

Bron: eigen berekeningen op basis van gedecentraliseerde RSZ-statistieken

Om een overzichtelijker beeld te krijgen van de evolutie van de werkgelegenheid vanaf het eerste kwartaal van 2009 tot het laatste kwartaal van 2011, kijken we naar de volgende grafiek.

In de twee sectoren van de life sciences (grondstoffen en producten) neemt de werkgelegenheid toe. Over deze periode valt de forsere terugval van de tewerkstelling in de sectoren "chemische producten voor de landbouw" en rubberproducten op.

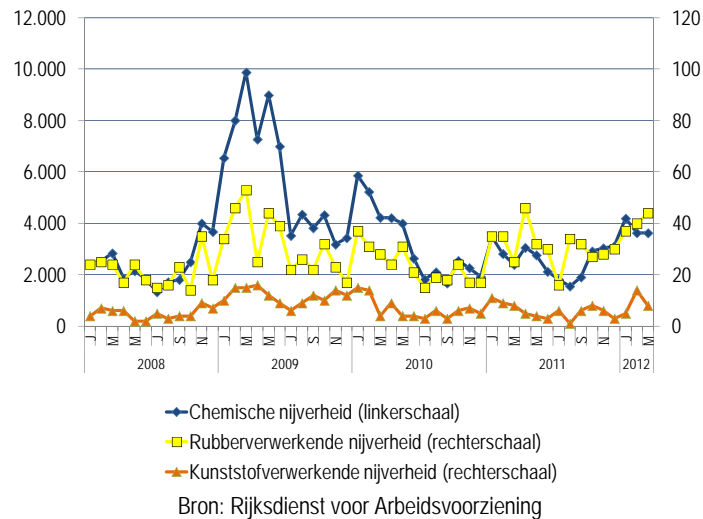
Grafiek 2-9: Evolutie werkgelegenheid van 2009 (eerste kwartaal) tot 2011 (vierde kwartaal)

Bron: eigen berekeningen op basis van gedecentraliseerde RSZ-statistieken

Tijdens de crisis van 2009 hebben de achteruitgang van de activiteit en de productiebeperkende maatregelen de chemische nijverheid gedwongen om een beroep te doen op tijdelijke werkloosheid. Vanaf de tweede helft van 2010 is het aantal tijdelijk werklozen genormaliseerd en teruggevallen naar het pre-crisis niveau, hoewel per einde 2011- begin 2012 weer een toename te bekennen valt. Dit valt samen met de dalende productie vanaf midden 2011, gevolgd door een kentering in januari 2012. Begin 2012 (maart) telt men ca. 3.700 tijdelijke werklozen, van alle in de grafiek hieronder weergegeven takken neemt de chemische nijverheid hiervan het grootste deel (98%) voor haar rekening.

Grafiek 2-10: Maandelijkse ontwikkeling van de tijdelijke werkloosheid

De cijfermatige evolutie van de tijdelijke werkloosheid wordt hieronder weergegeven.

Tabel 2-11: Ontwikkeling van de tijdelijke werkloosheid

Jaar	Maand	Aantal tijdelijke werklozen		
		Chemische nijverheid	Rubberverwerkende industrie	Kunststofverwerkende industrie
2010	januari	5.858	37	15
	februari	5.228	31	14
	maart	4.225	28	4
	april	4.208	24	9
	mei	3.998	31	4
	juni	2.637	21	4
	juli	1.814	15	3
	augustus	2.102	19	6
	september	1.673	18	3
	oktober	2.544	24	6
	november	2.265	17	7
	december	1.926	17	5
2011	januari	3.489	35	11
	februari	2.814	35	9
	maart	2.394	25	8
	april	3.053	46	5
	mei	2.763	32	4
	juni	2.123	30	3
	juli	1.817	16	6
	augustus	1.552	34	1
	september	1.905	32	6
	oktober	2.913	27	8
	november	3.033	28	6
	december	3.123	30	3
2012	januari	4.190	37	5
	februari	3.627	40	14
	maart	3.623	44	8
Jaar	Maand	Verschil met dezelfde maand van het jaar voordien		
2011/2010	januari	-40%	7%	100%
	februari	-46%	79%	-83%
	maart	-43%	78%	100%
2012/2011	januari	20%	6%	-55%
	februari	29%	14%	56%
	maart	51%	76%	0%

Bron: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

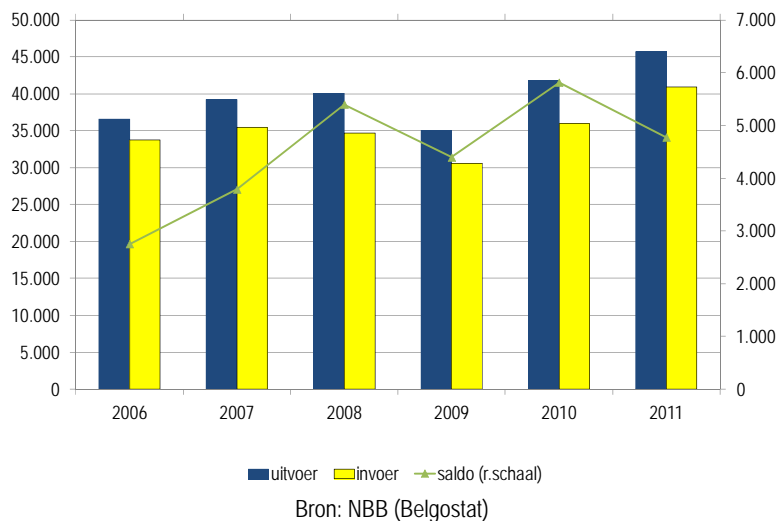
2.5 Buitenlandse handel

De gegevens i.v.m. buitenlandse handel (incl. doorvoer⁷) zijn op basis van GS-codes⁸ en dus niet op basis van de NACE-codes.

Het aandeel van de chemie, de life sciences en de rubber-kunststof in de totale handelsbalans moet onderstreept worden: het totale overschot voor de drie sectoren samen bedraagt 25,9 miljard € in 2011, het totale Belgische handelsoverschot bedraagt 9,3 miljard €.

2.5.1 Chemie

Grafiek 2-11: Buitenlandse handel van de chemische nijverheid (GS-codes 28 t.e.m. 38, excl.30), in miljoenen euro's

De uitvoer van chemische producten (GS-codes 28 t.e.m. 38, maar excl. GS-code 30) is in 2011 gestegen met 9,5% t.o.v. 2010. De invoer van chemische producten is in 2011 iets sneller gestegen met +13,9% t.o.v. 2010. Zowel uitvoer als invoer staan op een historisch hoog peil. Het handelssaldo voor de sector is teruggevallen met 17,9% maar sluit in 2011 af op een positief bedrag van 4,8 miljard euro. Deze evoluties zijn weergegeven in bovenstaande grafiek.

Een meer gedetailleerde analyse van de uitvoer van de chemische nijverheid (tabel 2-12) naar product brengt verschillende ontwikkelingen aan het licht. Een aantal kleinere sectoren kent een stevige groei (meststoffen, cosmetica, ...). Maar in absolute bedragen gemeten komt de sterkste groei toe aan de organische chemische producten (zie tabel 2-12).

⁷ Er moet rekening mee gehouden worden dat de doorvoer in de cijfers over de Belgische buitenlandse handel is begrepen (communautair concept dat internationaal vergelijkbaar is).

⁸ GS = Geharmoniseerd Systeem, goederennaamlijst van de Wereld Douane Organisatie die omschrijving en code voor alle goederen bevat.

2.5.2 Life sciences

Grafiek 2-12: Buitenlandse handel van de life sciences (GS-code 30), in miljoenen euro's

Aan de ononderbroken toename van de uitvoer van de life sciences sector kwam een einde in 2011. Een zelfde vaststelling kan men doen voor de invoer wat per saldo maakt dat in 2011 het hoogste overschot sinds 2006 werd gegenereerd. De uitvoer daalt met 7,1%, de invoer met 17,4%, het handelssaldo groeit met 31,6%. De export van de life science sector kende echter, in tegenstelling tot de chemie en de rubber en kunststof geen terugval in het crisisjaar 2009. De bijdrage tot het handelssaldo van België is positief voor een bedrag van 10,2 miljard euro.

In de onderstaande tabel wordt de uitvoer voor chemie en life sciences per grote productgroep weergegeven.

Tabel 2-12: Uitvoer van de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie
(volgens GS-codes)

Benaming	GS-code	Uitvoer							Gewicht 2011
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010	
Chemie	2800-3800	65.787	71.834	72.558	71.142	79.029	80.327	1,6%	100,0%
Anorganische chemische producten; anorganische of organische verbindingen	2800	2.252	2.668	3.141	1.733	2.758	3.030	9,9%	3,8%
Organische chemische producten	2900	21.119	22.468	21.051	19.491	23.359	24.779	6,1%	30,8%
Farmaceutische producten	3000	29.247	32.587	32.489	36.127	37.249	34.590	-7,1%	43,1%
Meststoffen	3100	996	1.170	1.986	1.138	1.551	1.944	25,3%	2,4%
Looi- en verextracten; looizuur en derivaten; pigmenten en andere kleur- en verfstoffen; verf, vernis; mastiek; inkt	3200	2.622	2.893	2.805	2.467	2.980	3.229	8,4%	4,0%
Etherische oliën en harsaroma's; parfumerieën, cosmetische producten	3300	1.129	1.347	1.479	1.533	1.834	2.225	21,3%	2,8%
Zeep, organische tensio-actieve producten; wasmiddelen, smeermiddelen, kunstwas, onderhoudsmiddelen, kaarsen, tandtechnische waspreparaten op basis van gebrande gips	3400	1.803	1.944	1.953	1.891	2.135	2.327	9,0%	2,9%
Eiwistoffen; gewijzigd zetmeel; lijm; enzymen	3500	567	599	556	563	573	643	12,2%	0,8%
Kruit- en springstoffen; lucifers; vonkende legeringen; ontvlambare stoffen	3600	15	22	26	25	34	28	-20,1%	0,0%
Producten voor fotografie en cinematografie	3700	1.597	1.513	1.269	1.076	1.165	1.353	16,1%	1,7%
Diverse producten van de chemische industrie	3800	4.442	4.623	5.803	5.099	5.391	6.178	14,6%	7,7%
Rubber en kunststoffen	3900-4000	24.341	26.434	25.796	20.920	26.344	28.824	9,4%	100,0%
Kunststof en werken daarvan	3900	21.475	23.100	22.436	17.973	22.629	24.527	8,4%	85,1%
Rubber en werken daarvan	4000	2.866	3.334	3.361	2.947	3.714	4.297	15,7%	14,9%

Bron: NBB (Belgostat)

Twee productgroepen van de chemie, nml. de organische chemische producten en de life science producten wegen voor ca. 3/4 in de totale uitvoer en invoer van de chemie. De organische chemische producten leveren in 2011 een negatieve bijdrage tot het handelsoverschot, maar de prestaties van diverse kleinere sectoren maken dit ruimschoots goed.

Tabel 2-13: Invoer van de chemische nijverheid en de rubber- en kunststofverwerkende industrie
(volgens GS-codes)

Benaming	GS-code	Invoer							Gewicht 2011
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010	
Chemie	2800-3800	60.135	63.298	63.105	59.436	65.444	65.325	-0,2%	100,0%
Anorganische chemische producten; anorganische of organische verbindingen	2800	2.688	2.887	3.339	2.397	2.750	2.959	7,6%	4,5%
Organische chemische producten	2900	22.033	23.066	20.609	18.899	22.998	26.536	15,4%	40,6%
Farmaceutische producten	3000	26.351	27.841	28.435	28.817	29.480	24.365	-17,4%	37,3%
Meststoffen	3100	628	702	1.318	798	1.036	1.275	23,1%	2,0%
Looi- en verextracten; looizuur en derivaten; pigmenten en andere kleur- en verfstoffen; verf, vernis; mastiek; inkt	3200	1.780	1.574	1.631	1.434	1.464	1.669	14,0%	2,6%
Etherische oliën en harsaroma's; parfumerieën, cosmetische producten	3300	1.178	1.352	1.458	1.449	1.563	1.702	8,9%	2,6%
Zeep, organische tensio-actieve producten; wasmiddelen, smeermiddelen, kunstwas, onderhoudsmiddelen, kaarsen, landtechnische waspreparaten op basis van gebrande gips	3400	1.159	1.227	1.260	1.191	1.359	1.499	10,3%	2,3%
Eiwitstoffen; gewijzigd zetmeel; lijm; enzymen	3500	485	479	465	447	442	483	9,2%	0,7%
Kruit- en springstoffen; lucifers; vonkende legeringen; ontvlambare stoffen	3600	25	28	34	31	26	35	36,8%	0,1%
Producten voor fotografie en cinematografie	3700	737	777	583	476	458	427	-6,7%	0,7%
Diverse producten van de chemische industrie	3800	3.072	3.365	3.972	3.498	3.870	4.374	13,0%	6,7%
Rubber en kunststoffen	3900-4000	14.748	16.120	16.089	12.968	16.161	17.808	10,2%	100,0%
Kunststof en werken daarvan	3900	11.779	12.631	12.562	10.294	12.656	13.622	7,6%	76,5%
Rubber en werken daarvan	4000	2.969	3.489	3.527	2.675	3.505	4.186	19,4%	23,5%

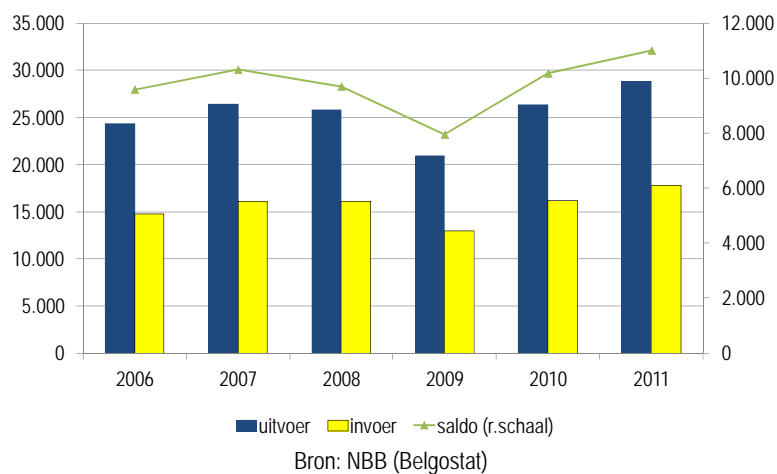
Bron: NBB (Belgostat)

In de rubber- en kunststofsector evolueren invoer en uitvoer parallel voor beide subsectoren. Kunststof heeft veruit het belangrijkste aandeel in de handelstromen.

De uitvoer en invoer van de rubber- en kunststofverwerkende nijverheid wordt in de volgende grafiek voorgesteld. De uitvoer van deze sectoren groeit met 9,4% tussen 2010 en 2011, de rubbersector groeit beduidend sneller. Een gelijkaardig beeld voor de invoer: deze stijgt met 10,2% met eveneens een snellere groei voor kunststof & rubber. Deze sector sluit 2011 af met een historisch positief handelssaldo over de periode 2006-2011 (11 miljard euro).

De buitenlandse handel van de kunststof- en rubberindustrie omvat de import en de export van de sector polymeren (codering van het Geharmoniseerd Systeem). In de Nace-codering worden deze producten opgenomen onder de chemie (20.16 en 20.17).

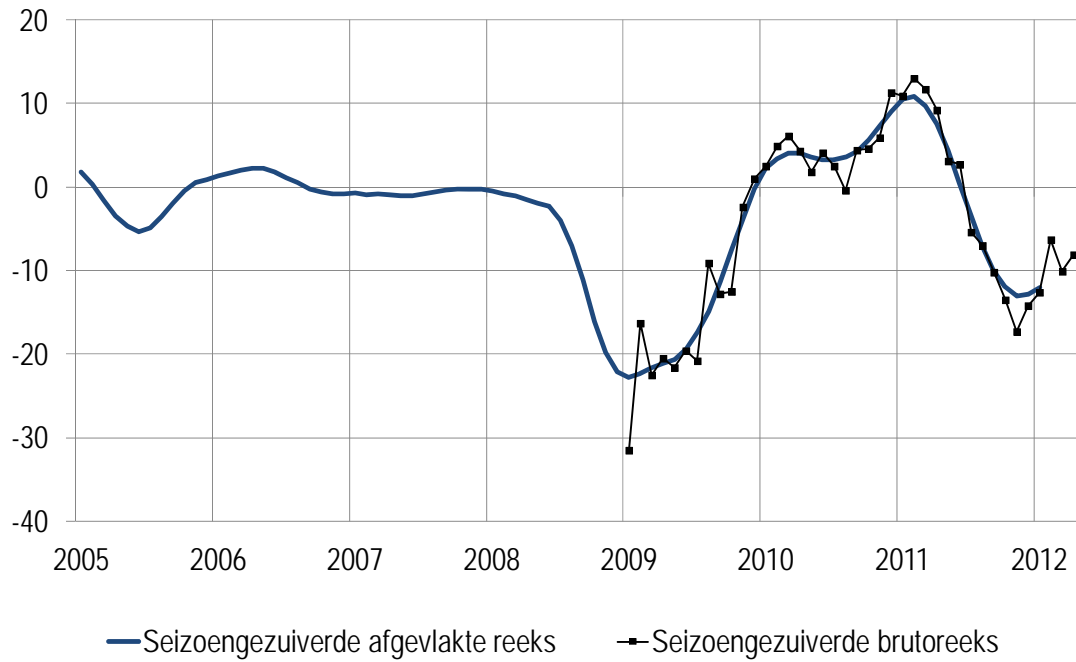
Grafiek 2-13: Buitenlandse handel van de rubber- en kunststofverwerkende industrie (GS-codes 39 en 40), in miljoenen euro's

3 Bijlagen

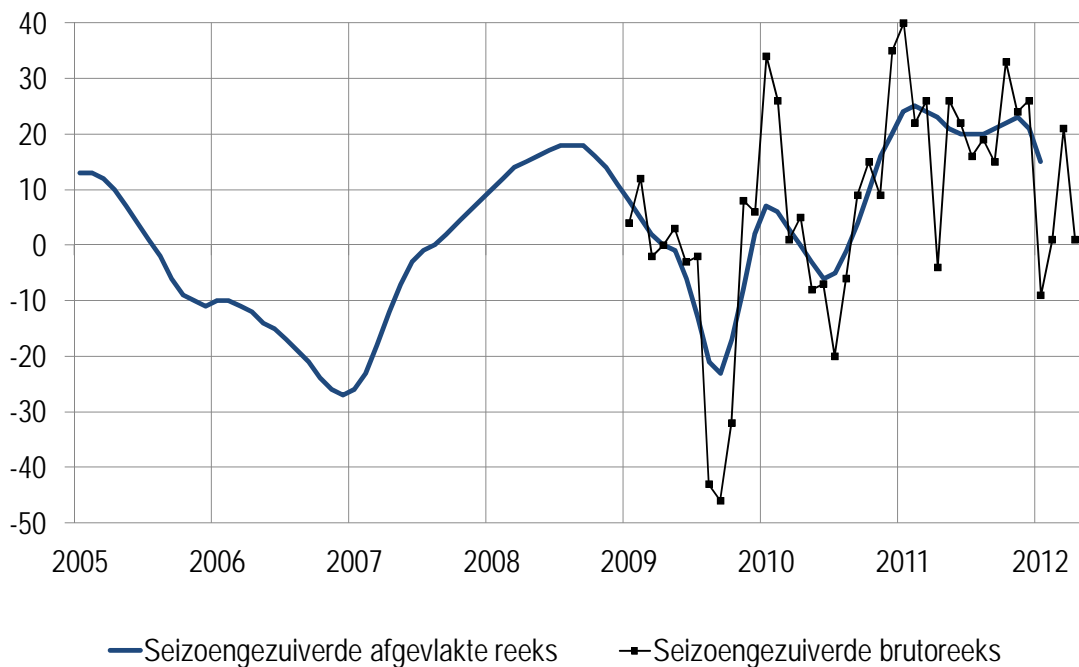
Bijlage 1: Conjunctuurcurve van de chemische basisstoffen	27
Bijlage 2: Conjunctuurcurve van de chemische producten voor de nijverheid in de landbouw	27
Bijlage 3: Conjunctuurcurve van de chemische gebruiksgoederen.....	28
Bijlage 4: Conjunctuurcurve van de totaal chemische nijverheid	28

Bijlage 1: Conjunctuurcurve van de chemische basisstoffen

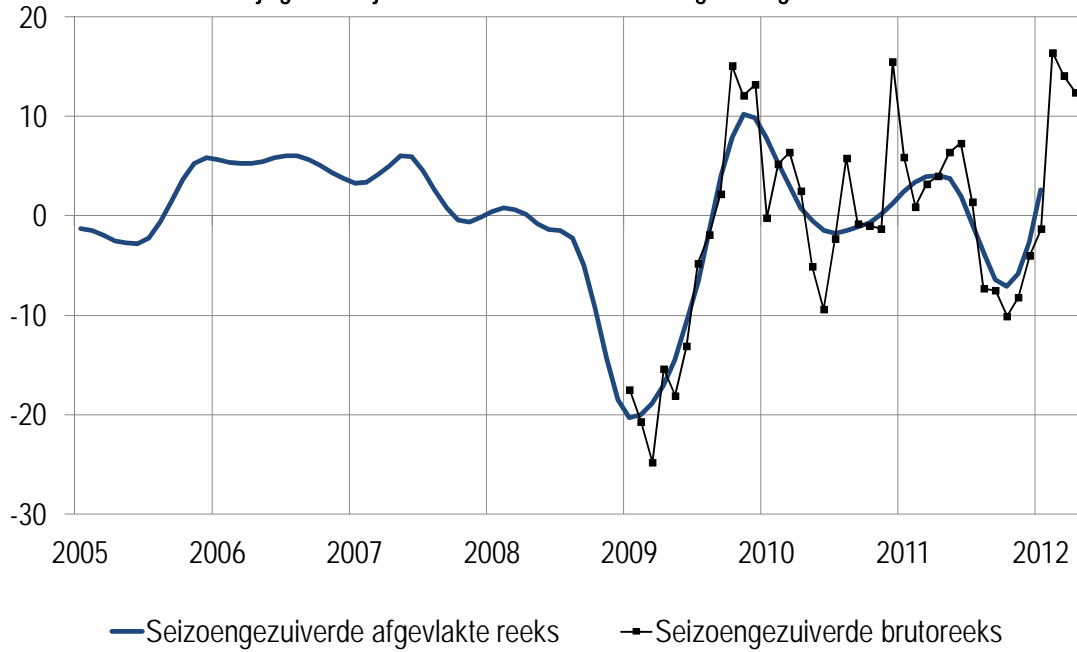
Bron: NBB (Belgostat)

Bijlage 2: Conjunctuurcurve van de chemische producten voor de nijverheid in de landbouw

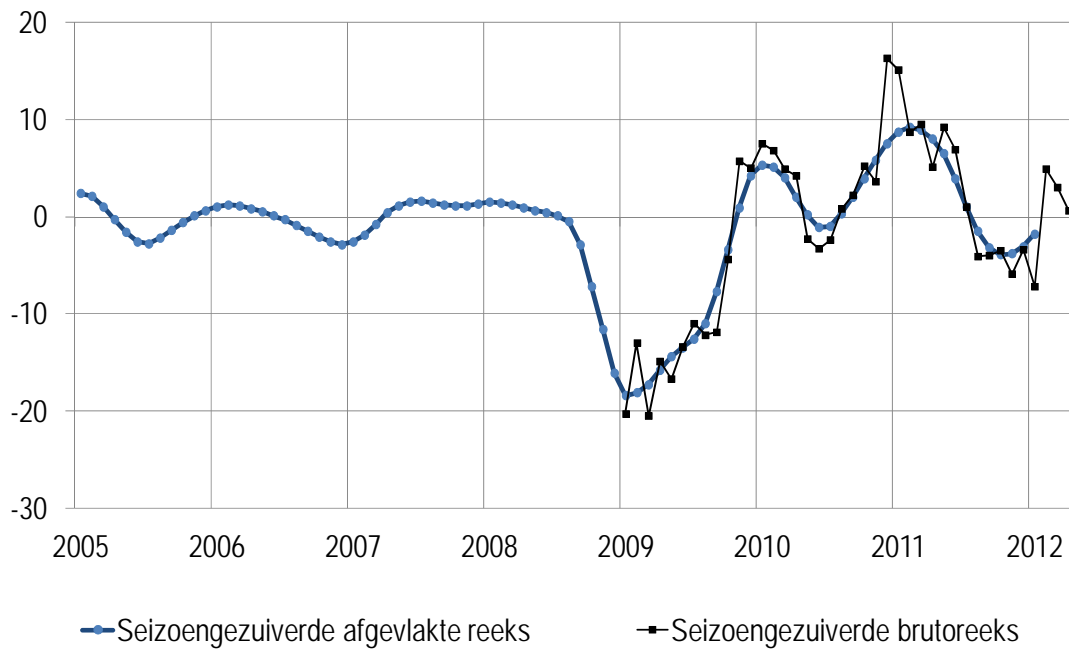
Bron: NBB (Belgostat)

Bijlage 3: Conjunctuurcurve van de chemische gebruiksgoederen

Bron: NBB (Belgostat)

Bijlage 4: Conjunctuurcurve van de totaal chemische nijverheid

Bron: NBB (Belgostat)